

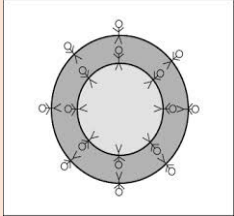
ეფექტური აქტივობები და ინსტრუმენტები განმავითარებელი შეფასებისთვის

არსებობს განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტთა ვრცელი ნაირსახეობა. ქვე-
 მოთ გთავაზობთ ისეთი ინსტრუმენტების ნაკრებს, რომლებიც ადვილად გამოიყენება
 სასწავლო პროცესის მსვლელობისას, უშუალოდ გაკვეთილებზე. ეს ინსტრუმენტები
 გვეხმარება, სწრაფად გადავამოწმოთ მიმდინარე სასწავლო სიტუაციის ეფექტურობა.
 მათი გამოყენებით შეგვიძლია სწრაფად გავიგოთ, თუ როგორ მოგვყვებიან მოსწა-
 ვლები, რას ითვისებენ და რაში სჭირდებათ დამატებითი დახმარება.

აქტივობა	აღწერა
შემაჯამებელი შეკითხვები	მასწავლებელი აძლევს მოსწავლეებს წერილობით დავალებას და სთხოვს, ფურცლის/ბარათის ერთ მხარეს დაწერონ დამუშავებული ტექსტის მთავარი აზრი მაქსიმუმ სამი წინადადებით; ფურცლის მეორე მხარეს კი დასვან შეკითხვა ტექსტის იმ ნაწილის შესახებ, რომელიც კარგად ვერ გაიგეს.
12-სიტყვიანი რეზიუმე (შეჯამება)	გაკვეთილის დასრულებისას მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დაწერონ რეზიუმე (შეჯამება), რომლისთვისაც მხოლოდ 12 სიტყვას გამოიყენებენ. ეს ეხმარება მასწავლებელს იმის დადგენაში, თუ რამდენად აითვისეს მოსწავლეებმა გაკვეთილის მასალა და მისი ძირითადი კომპონენტები. სიტყვების რაოდენობის შეზღუდვა „აიძულებს“ მოსწავლეებს, ყველაზე მნიშვნელოვან აზრებს მოუყარონ თავი. შესაძლებელია სიტყვების ნაცვლად წინადადებების რაოდენობის შეზღუდვაც (მაგალითად, დაწერონ რეზიუმე ორი ან სამი წინადადებით).
ერთწუთიანი ესეი	მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, ერთი წუთის განმავლობაში დაწერილი მოკლე ესეის მეშვეობით სწრაფი წერილობითი გამოხმაურება მოახდინონ კონკრეტულ შეკითხვაზე.
ანალოგიები	ანალოგიების გაკეთებით მოსწავლეები გამოავლენენ იმას, თუ რამდენად სიღრმისეულად გაიაზრეს მოცემული ტექსტი. მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დაასახელონ ანალოგია მათთვის უკვე ნაცნობ საკითხსა და ახალ ინფორმაციას შორის. ამისათვის შესაძლებელია ანალოგიის ქარგის გამოყენებაც: _____ (ცნება, პროცესი, პერსონაჟი) ჰგავს _____ -ს, ვინაიდან _____.
ვიზუალური სქემები / გრაფიკული ორგანიზატორები	მასწავლებელი გაკვეთილის სხვადასხვა ეტაპზე სთხოვს მოსწავლეებს, შეავსონ სხვადასხვა ვიზუალური სქემა/ გრაფიკული ორგანიზატორი. შევსებული სქემების გადამოწმებით მასწავლებელი დაადგენს, თუ როგორ გაიაზრეს მოსწავლეებმა კავშირები და მიმართებები ცნებებს, მოვლენებს, იდეებს შორის. ვიზუალური სქემების/გრაფიკული ორგანიზატორების ნახვა შეგიძლიათ პორტალზე: https://chemiskola.emis.ge/?lang=ka
მოსწავლესთან გასაუბრება	მასწავლებელი ატარებს ერთი-ერთზე გასაუბრებას მოსწავლესთან, რათა გაარკვიოს, თუ რამდენად გაიაზრა მოსწავლემ საკითხი/ტექსტი და რამდენად კარგად დაეუფლა ამა თუ იმ უნარს.

სამწუთიანი პაუზა	მასწავლებელი გაკვეთილის მსვლელობისას გამოყოფს მცირე დროს ახალი მასალის გასააზრებლად. ის შეჩერდება და სთხოვს მოსწავლეებს, დაფიქრდნენ გაკვეთილზე წარმოდგენილ ახალ ცნებებსა და იდეებზე, დაუკავშირონ ისინი საკუთარ ცოდნა-გამოცდილებას, ახსნან და განმარტონ ისინი. შესაძლებელია წინადადებების ქარგის გამოყენებაც: • მე შემეცვალა წარმოდგენა _____-ის შესახებ. • მე უკეთ გავიგე _____. • მე გამიკვირდა, რომ _____. • მე _____ დავუკავშირე _____-ს. • მე თანაგრძნობა გამიჩნდა _____-ის მიმართ.
შესასვლელი / გასასვლელი ბილეთები	გაკვეთილის დასაწყისში მასწავლებელი დაფაზე დაწერს შეკითხვას წინა გაკვეთილზე გავლილი საკითხის შესახებ და სთხოვს მოსწავლეებს, დაწერონ პასუხი მცირე ზომის ბარათებზე. შემდეგ შეაგროვებს ბარათებს, სწრაფად გადაავლებს თვალს და დაფიქრდება, რა არის საჭირო გავლილი მასალის მიმოხილვისა და განმტკიცებისთვის. ამ პროცედურის გამოყენება მნიშვნელოვანია გაკვეთილის ბოლოსაც, რათა გაირკვეს, თუ როგორ გაიგეს და აითვისეს მოსწავლეებმა ამ გაკვეთილზე მიღებული ახალი ინფორმაცია.
მიბრუნდი და ისაუბრე	გაკვეთილის დაწყებიდან 10-15 წუთში მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, მიბრუნდნენ მეწყვილისკენ. მნიშვნელოვანია, რომ წყვილებმა განიხილონ, რა არის ახსნილ მასალაში ყველაზე მნიშვნელოვანი, რა ინფორმაცია უნდა დაიმახსოვრონ. სასურველია, ჩამოწერონ ძირითადი ცნებები ან დაწერონ ერთი შემაჯამებელი წინადადება, რომელშიც საკვანძო ცნებებს/სიტყვებს გამოიყენებენ.
შეჩერდი და ჩაინიშნე	გაკვეთილის მსვლელობისას მასწავლებელი ორჯერ-სამჯერ შეჩერდება და დასვამს მნიშვნელოვან შეკითხვას, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება გაკვეთილის მიზანს, საკვანძო საკითხს. მოსწავლეები ინდივიდუალურად დაწერენ პასუხს, შემდეგ კი განიხილავენ წყვილებში.
რეზიუმე და შეკითხვები ბარათებზე	პერიოდულად მასწავლებელი მოსწავლეებს დაურიგებს ბარათებს და სთხოვს: • ბარათის ერთ მხარეს დაწერონ მნიშვნელოვანი, მთავარი აზრი, რაც გაიგეს მოცემული საკითხის, თემის შესახებ; • ბარათის მეორე მხარეს დაწერონ შეკითხვა ან წინადადება იმის შესახებ, რაც ბოლომდე ნათელი არ არის.
ა-ბ-გ რეზიუმე	კლასის თითოეულ მოსწავლეს ეძლევა ესა თუ ის ასო-ბგერა. მოსწავლეები შეარჩევენ სიტყვებს, რომლებიც შესწავლილ თემასთანაა დაკავშირებული და ამ ასოთი იწყება. შესაძლებელია თითო მნიშვნელოვანი სიტყვის არჩევა და ამ სიტყვაზე ვიზუალური სქემის შევსება.
მოსწავლის ჩანაწერი	მოსწავლეები საკუთარ რვეულში/წიგნაკში ჩაწერენ იმას, თუ როგორ გაიაზრეს საკითხი, ცნება, ინფორმაცია. მასწავლებელი გადახედავს და გადაამოწმებს, რამდენად კარგად აითვისა მოსწავლემ გაკვეთილის მასალა.
პასუხები ქოროში	მასწავლებლის მინიშნებაზე ყველა მოსწავლე ერთდროულად, ხმამაღლა პასუხობს დასმულ შეკითხვას.

ერთწინადადებიანი შეჯამება	მოსწავლეები წერენ შემაჯამებელ წინადადებას, რომელიც უპასუხებს თემასთან დაკავშირებულ შეკითხვებს: ვინ? რა? სად? როდის? რატომ? როგორ?
ერთსიტყვიანი შეჯამება (რეზიუმე)	მოსწავლეები მოიფიქრებენ ერთ სიტყვას, რომელიც ყველაზე უკეთ შეაჯამებს თემას/საკითხს.
სწრაფი წერა	მოსწავლეებს ეძლევათ მცირე და განსაზღვრული დრო (2-5 წუთი) მასწავლებლის მიერ დასმულ ღია შეკითხვაზე ან მინიშნებაზე წერილობითი პასუხის გასაცემად წაკითხვამდე, წაკითხვის დროს და/ან წაკითხვის შემდეგ.
მართული პარაფრაზი	მოსწავლეები საკუთარი სიტყვებით აჯამებენ გასული გაკვეთილის ან ადრე შესწავლილი მასალის მთავარ აზრს.
სიტყვების დახარისხება	მოსწავლეებს ეძლევათ სიტყვების/ცნებების ნაკრები. მათ უნდა დაახარისხონ/დააჯგუფონ სიტყვები წინასწარ მიცემული ან მათ მიერ მოფიქრებული კატეგორიების მიხედვით.
შეჯამების ჩარჩო	მასწავლებელი იყენებს გარკვეულ შაბლონებს, რომლებიც, ერთი მხრივ, მოსწავლეებს ეხმარება სათქმელის წერილობით ფორმულირებაში, მეორე მხრივ კი, მასწავლებელს აწვდის სურათს მოსწავლეების მიერ დამუშავებული მასალის ათვისების ხარისხზე. აღწერილობა: _____ არის ერთგვარი _____, რომელიც... შედარება/დაპირისპირება: _____ და _____ ერთმანეთს იმით ჰგვანან, რომ _____, თუმცა განსხვავდებიან იმით, რომ _____. პრობლემა/გადაწყვეტა: _____-ს სურდა _____, მაგრამ _____, ამიტომ _____. მიზეზ-შედეგობრიობა: _____ ხდება იმის გამო, რომ _____.
შიდა და გარე წრეები 	მოსწავლეები ორ წრედ დგებიან, სახით ერთმანეთისაკენ და ქმნიან წყვილებს. მასწავლებლის ნიშანზე წყვილის თითოეული წევრი ერთმანეთს დაუსვამს წინასწარ მოფიქრებულ შეკითხვებს დამუშავებული მასალის შესახებ და თავადაც უპასუხებს მეწყვილისას. ამის შემდეგ გარე წრეში მდგომი მოსწავლეები ერთი ნაბიჯით გადაადგილდებიან მარჯვნივ და იქმნება ახალი წყვილები, რომლებიც ასრულებენ იმავე მოქმედებას. ეს მეორდება რამდენჯერმე, რათა სხვადასხვა წყვილს მიეცეს შეკითხვებისა და მოსაზრებების გაცვლის საშუალება.